

NEUMANN JÁNOS SZÁMÍTÓGÉP-TUDOMÁNYI TÁRSASÁG HÍRLEVELE
2013. november

2013. november 28.
Danubius Hotel Gellért
www.njszt.hu

Szép új világ (?)

7. DE! konferencia

Program a 2–4. oldalon

DE! konferencia

Szép új világ(?)

2. o.

ECDL

Pedagógus továbbképzés
és a megújuló
ECDL program

3. o.

Közép- és Kelet-európai
regionális
ECDL tanácskozás

4. o.

Tallózó

Igény és ismeret
Interjú Alföldi Istvánnal

Ingyenesen letölthető
a LEONAR3DO
3D-s modellezője

Feltalálók, akik
nem részesültek... 5–6. o.

Így interneteznek az
55 év felettiek 7–8. o.

Van egy perce?

Örkény István novelláiból

11. o.

Rendezvénysoroló

XXVI. Neumann
Kollokvium, Veszprém

A kibernetika hősora,
avagy volt élet a PC előtt

9. o.

InfoÉRA és Infodidact 2013
Továbbképzés és
konferencia

10. o.

ECDL biztonság

ECDLmodul összhangban
a törvénnyel

12. o.

7. DE! konferencia

2013. november 28.
Danubius Hotel Gellért
Regisztráljon Ön is még ma!

7. Digitális Esélyegyenlőség (DE!) konferencia

2013. november 28. 10 – 17 óráig, Danubius Hotel Gellért

Új előadással bővült a DE konferencia programja!
Már csak korlátozott számban lehet regisztrálni!
Ne hagyja ki a lehetőséget!

Regisztráljon MOST!

<http://njszt.hu/neumann/online-regisztracio-de7>

Az NJSZT idén hetedik alkalommal rendezi meg a Digitális Esélyegyenlőség konferenciát. A konferencia „Szép új világ(?)” címmel áttekintést ad az információs társadalom előnyeiről, lehetőségeiről és egyúttal felhívja a figyelmet azokra a veszélyekre, amelyek még a Z generáció mindentudóit is fenyegethetik.

Program:

Bögel György

Grand Coalition: Hogyan jutottunk idáig?

Sugár Mihály

A konferencia időpontjában aktuális helyzet elemzése

Csepeli György – Prazsák Gergő

Élet az offline és az online térben

Korányi László

Ne csak használói, alakítói is legyünk a digitális világnak!

Sik Zoltán Nándor

Az információs társadalmak árnyoldala

Gacsal József

Az ipar és oktatás változó kapcsolata egy változó világban

Pukler Gábor

Mobil Tárcá

Kürti Sándor

A digitális szakadék feletti reménysugár – hátrányos helyzetűek online interaktív nyelvoktatása

Sós Éva és Miletics Pál

Megelőzés okostelefonnal

Az NJSZT 2013. évi díjainak átadása

és Az év legjobb informatikai újságírója – Kovács Attila-díj átadása

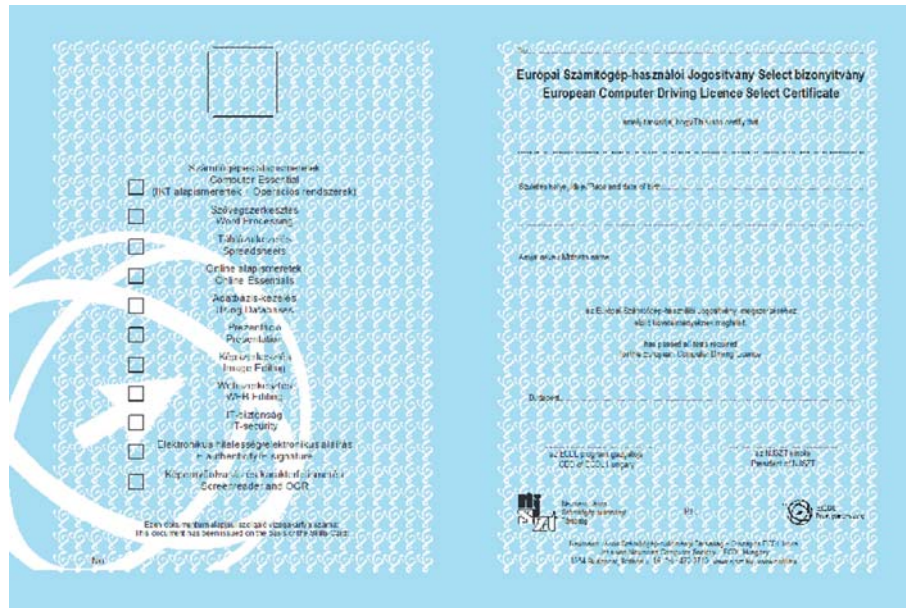

Pedagógus-továbbképzés és a megújuló ECDL program

2013. október 1-től a pedagógusok hétvévenkénti továbbképzésében a hét modulós ECDL mellett jóváírható a négy modulós ECDL START jogosítvány is /277/1997. (XII. 22.) kormányrendelet/.

A bizonyítvány megszerzéséhez a pedagógusoknak nem szükséges tanfolyamra járniuk, elegendő, ha vizsgáznak, és bemutatják ECDL vagy ECDL START bizonyítványukat.

Az NJSZT ECDL Irodája által szervezett képzések szintén elfogadhatóak

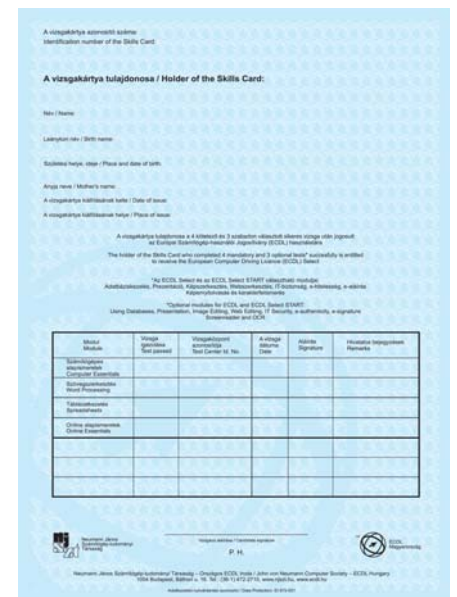
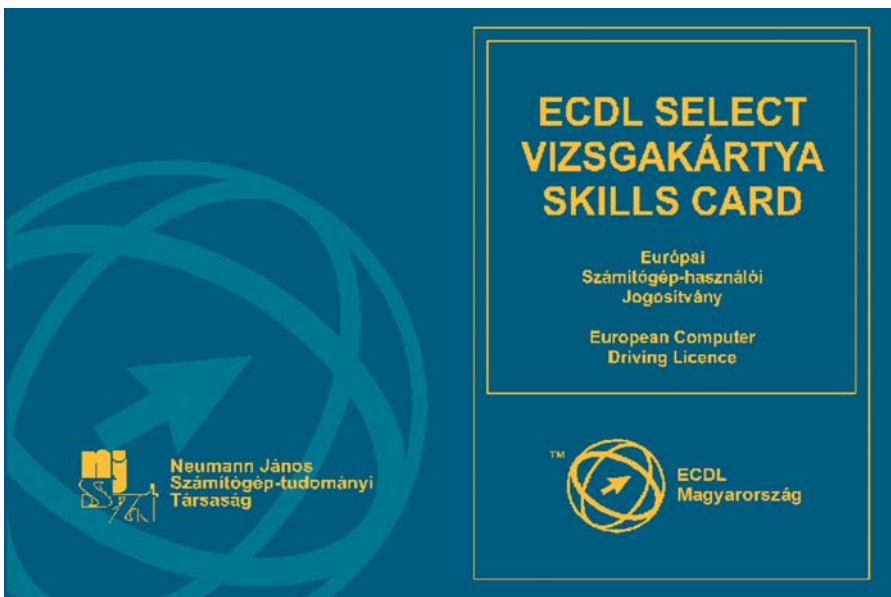

a pedagógus-továbbképzésben. A jogszabály szerint a hétvévenkénti továbbképzés legfeljebb huszonöt százaléka teljesíthető többek között „a harminc foglalkozási óránál rövidebb, nem akkreditált képzésben való részvétellel, amennyiben a képzési idő legalább az öt órát eléri.” (5. § (3) d)

A 2013. október 15-től bevezetésre került, tartalmilag megújult ECDL program új moduljainak, az ECDL IT biztonság és ECDL e-aláírás, e-hitelesség modulok vizsgáztatási jogosultságának megszerzéséhez a vizsgáztatóknak az Országos ECDL Iroda által tar-

tott továbbképzéseken kell részt venniük. Az egynapos (6 órás) ECDL IT biztonság képzésen és a kétnapos (16 órás) az e-aláírás, e-hitelesség képzésen való részvételtől az NJSZT igazolást ad ki, a képzés óraszámainak megfelelően. A rendeletben foglaltak szerint egy kreditpont egy 45 perces képzési órának számítható be.

Az október 15-től életbe lépett változásokról részletek itt olvashatók: www.ecdl.hu

Közép- és Kelet-európai regionális ECDL tanácskozás

Október 15–16-án Pozsonyban rendezte az ECDL Alapítvány azt a munkaértekezletet, amelyen a közép- és kelet-európai országok ECDL vezetői, valamint az ECDL Alapítvány igazgatója, *Damien O'Sullivan*, programfelelőse, *Frank Mockler*, továbbá regionális képviselője, *Jakub Christoph* vettek részt.

Ausztria, Csehország, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Románia és Szlovákia, a balkáni országok képviselőit pedig Horvátország ECDL programigazgatói beszámoltak egymásnak az aktualitásokról, és megtárgyalták a hazánkban is október 15-től életbe lépő „új ECDL”-lel kapcsolatos kérdéseket, lehetőségeket, kihívásokat.

A résztvevők, valamint az ECDL Alapítvány igazgatója és munkatársai körében Magyarország külön elismerést vívott ki. Az elismerés nem csak annak köszönhető, hogy 440 ezer

regisztrált vizsgázóval a világ élmezőnyéhez tartozik, hanem innovativitásának is: a most életbe lépő új modulrendszerben a Képszerkesztés, valamint az Elektronikus aláírás egyaránt hazai kezdeményezés és fejlesztés; csakúgy, mint az ECDL Alapítvány által szintén hivatalosan támogatott Képernyőolvasás és karakterfelismerés modul. Ez utóbbi látássérültek számára jelent alternatívát bizonyos modulok, például a Prezentáció helyett.

Érdeklődés kísérte azt a tájékoztatást is, amelyben arról számoltunk be, hogy 166 közoktatási intézmény működtetését a továbbiakban a KLIK-kel kötött együttműködési megállapodás keretében részben összevontan végezzük.

(Sz.B.)

**Magyarország
a nemzetközi élvonalban**

ECDL Start bizonyítvány a III. kerületi diákoknak

Folytatódik az Európai Számítógép-használói Jogositvány megszerzésének intézményesített programja Óbudán.

A Képviselőtestület 650/2012.(IX. 25.) határozata értelmében a 2013/14-es tanévben folytatódik az Európai Számítógép-használói Jogositvány megszerzésének intézményesített programja az önkormányzat által működtetett iskolákban.

A program keretében a tanulni vágyó, plusz terhet vállaló diákok számára az önkormányzat térítésmentesen biztosítja az ECDL Start vizsgakártyát.

A program adminisztrációját, valamint a vizsgák lebonyolítását az előző tanévekhez hasonlóan a Költségvetési Szerveket Kiszolgáló Intézmény (KSZKI – www.kszkioktat.hu), úgy is, mint 310. számú akkreditált ECDL vizsgaközpont bonyolítja le.

A program egy 2009-es képviselőtestületi döntés nyomán indult a kerületben. Célja: lehetőség nyújtása piacképes informatikai írástudás – ECDL Start bizonyítvány – megszerzéséhez a III. kerületi iskolákban tanuló gyerekek számára.

Iskolai, alapítványi, szülői finanszírozással a kerület több intézményében folyt már korábban is célirányos informatikai képzés, melynek eredményeképpen sok kerületi diák tett le sikeres ECDL vizsgát, szerzett ECDL bizonyítványt.

A felkészítő tanárok és a KSZKI vizsgáztatónak tapasztalatai alapján az ECDL Start bizonyítvány (négy témakör, négy modul, négy vizsga) megszerzéséhez szükséges ismeretanyag tanórák, fakultáció, szakkör keretében,

rendszeres felkészülés és gyakorlás mellett 4 félév alatt kényelmesen feloldozható.

Ezt feltételezve és a felkészülést a hetedik osztályban elkezdve a gyermekek a nyolcadik osztályos bizonyítványuk mellé ECDL Start bizonyítványt is kaphatnak.

*Óbuda Újság 20. sz.
2013. október 17.*

Tallózó

Igény és ismeret

Alföldi István, az NJSZT ügyvezető igazgatója

Megkérdeztük

November végén már a hetedik **Digitális Esélyegyenlőség (DE!) konferenciát** rendez a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság. A társaság ügyvezető igazgatója szerint ma már egészen mások a problémák, mint néhány évvel ezelőtt.

Szakmai pálya:

1997-től az NJSZT ügyvezető igazgatója

1972 és 1980 között a KSH Számítóközpontban dolgozik, a végén fejlesztési igazgatóként

1990 és 1996 között a KFKI Zrt-nél és a Bullnál a kormányzati informatika területén dolgozik

· villamosmérnök, mérnök-közgazdász és mérnök-tanári végzettséggel rendelkezik

– *Mi változott az elmúlt évek során? Hogyan áll ma az esélyegyenlőség helyzete, mit tudtak elérni?*

– Vegyes a kép, vegyesek az érzelmeim. Egyrészt, jelentős lépések történtek, sok területen komoly fejlődés áll mögöttünk. Ugyanakkor kellő erejű és igazi áttörés nem történt ezen a téren. Összintén szólva, hét évvel ezelőtt, amikor a konferenciát életre hívtuk, nem gondoltuk volna, hogy még 2013-ban is napirenden kell tartani a témát. Ma viszont már látszik, hogy a digitális világ gyors fejlődése miatt a közeljövőben nem fogunk elérni az igazán kívánatos szintig. Nem véletlenül szerepel a zárójelbe tett kérdőjel az idei konferencia címében „Szép új világ(?)”. Ezzel azokra a veszélyekre akarjuk felhívni a figyelmet, amelyek inkább növelik, mint csökkentik a digitális szakadékokat.

– *Azt hihetné az ember, hogy a technológia fejlődése inkább segíti, mintsem gátolja a digitális esélyegyenlőség megvalósulását.*

– Bizonyos kérdésekben mindenképpen így van. Az eszközök egyre olcsób-

bak, egyre több ember számára hozzáférhetőek, és így egyre több szolgáltatást lehet egyre költséghatékonyabban megvalósítani, például az egészség vagy a mobil fizetés témakörében. De mára az is egyértelművé vált, hogy nem elég az információs eszközöket, szolgáltatásokat használni – azokat tudatosan, a biztonságra figyelve kell használni, ezt pedig a technológia önmagában nem biztosítja. Lehet, hogy a fiatal korosztály ösztönösen mozog a digitális térben, de amíg a veszélyekkel nincsenek tisztában, addig ez nem csak előnyöket jelent.

– *Az infrastrukturális kérdések (sávszélesség, számítógép-ellátottság) mennyire tekinthetők már megoldottnak?*

– Nem teljesen megoldottak, de ma már tényleg kisebb ezek jelentősége. A kezdetektől fogva azt valljuk, hogy az információs társadalom alappilléreit a „három i” alkotja: infrastruktúra, igény, ismeret. Ezek közül az igény persze a hasznos, könnyen kezelhető szolgáltatásokat, tartalmat is magában foglalja. Is-

meretek nélkül pedig az igény felkeltése is sokkal nehezebb, nem is beszélve azok tudatos kielégítéséről, az információs társadalomban való, életminőséget javító eligazodásról. Ezt kellene „tömegesíteni”, akár milliós nagyságrendben az igazi áttöréshez. Az egyelőre nem látszik tisztán, hogy az EU következő költségvetési időszakában milyen források és milyen formában lesznek elérhetőek az ilyen célú programokra.

– *A hazai start-up kultúra fejlesztése mennyiben és hogyan járulhat hozzá a digitális esélyegyenlőség megteremtéséhez?*

– Nagyon fontos, hogy jó példákat tudjunk felmutatni. Ezeknek nemcsak a téma iránt kell felkelteni az érdeklődést, hanem a széles közvélemény számára használható termékeket, szolgáltatásokat is kell kínálniuk – olyan termékeket, szolgáltatásokat, amelyek élvezhetőbbé, élhetőbbé teszik az életet, és ezzel is javítják a digitális esélyegyenlőséget.

IT Business 2013. november 5.

A szakma legfontosabb híreiről, eseményeiről szóló heti hírlevelünk mellett havonta színes hírmagazinnal is jelentkezünk. Ez a www.njszt.hu oldalról érhető el. Mivel egyetlen válogatás sem lehet teljes, a szelekció három szempont alapján történik: egyrészt a más orgánumból is ismert legfontosabb, másrészt az általunk legérdekesebbnek tartott, az NJSZT tevékenységéhez közel álló híreket, harmadrészt néhány hazai ese-

ményt igyekszünk kiválogatni. A máshol is olvasható hírek esetében arra törekszünk, hogy bemutatásuk speciális megközelítésben, az események háttérére és távolabbi vonatkozásaira helyezve a hangsúlyt történjen. A feltüntetett forrásokkal és egyéb linkekkel az adott téma behatóbb megismerésére szeretnénk bátorítani az Olvasót. Az alábbiakban ízelítőül az októberi magazinból tallóztunk.

Elérhető a LEONAR3DO ingyenes 3D-s modellezője

A Leonar3Do (leonar3do.com) október 17-én jelentette be, hogy a cég a közelmúltban kifejlesztette első, böngésző-alapú, közösségi digitális 3D modellező alkalmazását, az ingyenesen használható Leopolyt (leopoly.com).

A közlemény szerint a szoftver fejlesztésénél az alapkoncepció az úgynevezett „evolúciós modellezés” és a lehető legkönnyebb kezelhetőség volt.

Minden, a felhasználók által alkotott és elmentett 3D objektum el-

érhető az összes felhasználó számára, és tovább is alakítható. A modellek visszakövethetőek az egyes elmentett stádiumok szerint, így az összes verzió fejleszthető. Ennek eredményeképpen hosszútávon a közösség azokat a modelleket fejleszti, amikben lát további potenciált, és azokat veti el, amiket nem érdemes kiegészíteni/kijavítani.

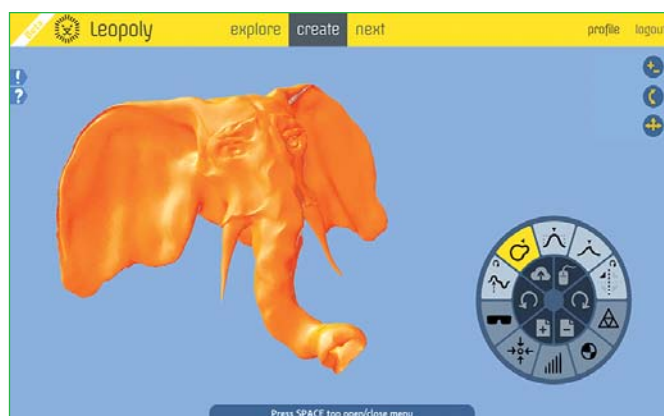
A Leopoly további érdekessége, hogy natív 3D monitorokon a böngészőben futó program 3D-re kapcsolható. A mozikból jól ismert egyszerű passzív 3D papírszemüveg egyből térben jeleníti meg számunkra az objektumokat. A cég közli, hogy a világon elsőként rendelési idő nélkül, tetszőlegesen formálhatóak és színezhetőek az alkotások.

Az említettekén kívül plusz funkció az is, hogy az objektumok nyomtathatók 3D-ben, ezt akár az oldalba integrált három különböző nyomtatócég szolgáltatásának segítségével is megtehetik a felhasználók.

A cég csattanóként közli a hírt, hogy a Leap Motion (érintés nélküli, a Kinecthez valamelyest hasonló

mozgásérzékelő kontroller, www.leapmotion.com) és a Leopoly összeillesztését is megvalósították, és ezzel a fejlesztéssel, a Leap Motion felhasználói gyakorlatilag ingyenesen, online képesek 3D-ben modellezni szabad kézzel is.

Forrás: itcafe.hu

Feltalálók, akik nem részesültek találmányuk bevételeiből

Akadnak feltalálók, akiknek találmánya megváltoztatta a világot, ám önszántukból lemondtak a bevételekről, vagy pedig saját hibájukból kifolyólag nem láttak pénzt a szabadalmukból.

Sir Tim Berners-Lee

Az első a listán egyértelműen Sir Tim Berners-Lee, az internet (pontosabban a World Wide Web, a világháló) megalkotója, aki 1991-ben mutatta be a CERN-en az első weboldalt és inentől kezdve nem volt megállás. A siker kapujában azonban a lovaggá ütött úr úgy döntött, nem kér szabadalmi díjat a projektért és mindenki számára teljesen ingyenesen elérhetővé teszi a dolgot.

Bíró László

A következő feltaláló az egyik leg híresebb magyar, Bíró László. Róla szinte mindenki tudja a világon, hogy ő gondoltaki és alkotta meg a golyóstollat. Ám hazánkfia nem igazán látta, mekkora kincs került a kezébe és ezért 1945-ben eladta az egész szabadalmat Marcel Bich számára, aki azóta a Bic termékekből

több 100 milliárdos eladást produkált.

Sir Christopher Cockerell

Sir Christopher Cockerell számos találmányt készített, melyek közül egyértelműen a légpárnás hajó viszi a prímet. A többektől eltérően azonban a feltaláló már az elején rájött, mi is van a kezében, így több korábbi találmányát értékesítette, hogy saját maga fejleszthesse ki a légpárnás hajót, ám még így is hosszú évekig harcolt az öt megillető pénzért a szabadalmi hivattal.

Douglas Engelbart

Júliusban hunyt el az egér feltalálója, Douglas Engelbart, aki 1968-ban szabadalmaztatta ötletét, ám szerencsétlenségére mire az eszköz elterjedt volna, lejárt a szabadalom, így szabadon lehetett felhasználni azt.

Ron Klein

Ron Klein mágneskártyája milliárdos bevételeket hozott a különböző cégeknek, ám a feltalálónak szinte semmit, más eszközök azonban szépen hoztak neki.

Alexey Pajitnov

A következő feltaláló története valószínű minden játékos előtt ismert, hiszen Alexey Pajitnov a Tetris atyja, aki 1984-ben készítette el a programot, amit azonban az orosz Tudományos Akadémia programozójaként tett le főnökei asztalára. Éppen ezért az akkori szovjet vezetés nem engedte át neki a szabadalmat, így minden, a játékból származó bevétel a szovjet kormányt gazdagította.

Közel egy évtizedes harc után sikerült csak a „névére íratni” a klaszszikust.

Harvey Ball,

A végére maradt Harvey Ball, akinek neve talán nem sok embernek lehet ismerős, de a mai chat és sms központosú világban az ő „találmánya” kikerülhetetlen. Ball 1963-ban, a dolgozói hangulat javítása érdekében alkotta meg a mosolygó fejet, a smiley-t, ami azonban önálló életre kelt és a mindennapjaink részévé vált. Mivel kitalálója nem szabadalmaztatta a figurát, így összesen 45 dolláros profitot látott belőle, amit még 1963-ban, pár eladott pólóból szedett össze.

Forrás: Daily Mirror (U.K) 2013. október

Így interneteznek az 55 év felettek

Az 55 év felettek számítógép- és internethasználati szokásait vizsgálta az eNet. Egészeben ez a digitális kirekesztettség szempontjából leginkább veszélyeztetett csoport, ám a kép nem egységes. Akadnak olyanok az idősebbek között is, akik teljes természetességgel élnek a technológia adta lehetőségekkel.

A 2011-es adatok alapján a magyar lakosság közel harmadát az 55 év felettek adják, azaz ennyien tartoznak a digitális kirekesztettség szempontjából legvesélyeztetettebb cso-

A félelemtől a napi használatig

Miközben az 55 év felettek csoportja egészeben inkább távolinak érzi az internetet, nem tekinthető teljesen homogénnek e társadalmi csoport. Sőt, kifejezetten nagyok a különbségek: vannak, akik teljesen reménytelennek látják, hogy beilleszkedjenek a digitális világba, mások viszont teljes természetességgel használják a kütyüket és az internetet. Az eNET kutatása szerint az 55 év felettek negyede használ számítógépet, míg az 55

tekintve különbözik egymástól, ami valószínűleg az életvitelbeli különbségekből adódik. Míg az idősebbeknél az otthoni használat egyértelműen vezet (70%), addig a 16–24 évesek körében sokkal jobban eloszlik a használat a különböző helyszínek – otthon, oktatási intézmény, más személy lakása stb. – között.

Kevesebb időt töltenek netezéssel, mint a fiatalok

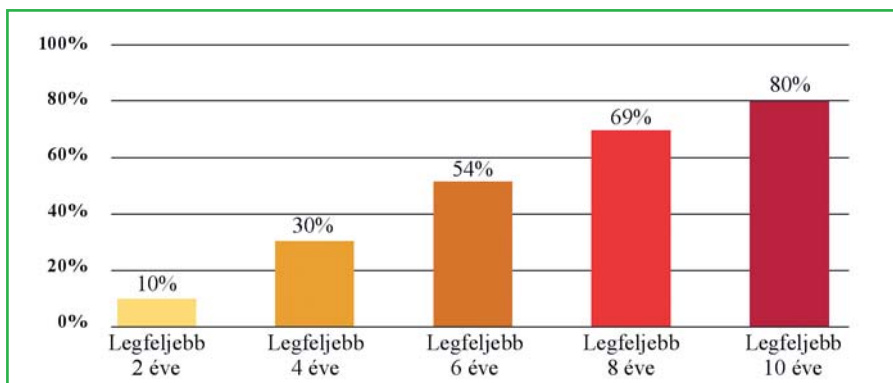
A NOK vizsgálja az egyes korosztályok internetezési szokásait is, beleértve, hogy mióta használnak internetet, milyen gyakorisággal és mennyi ideig. Ha csak az 55 év feletti internetezőket nézzük, a többség legfeljebb 6 éve használja az internetet.

A kutatásban részt vevő internetezők válaszai alapján a gyakori – akár napközben többszöri – internetezés a jellemző. A legtöbben (43%) naponta többször is interneteznek és a 94 százalékuk legalább heti 2-3 alkalommal. Az 55 év feletti internetezők körében is hasonló használati gyakoriságot találunk: 35% akár naponta többször is használja az internetet, 92% pedig legalább heti 2-3 alkalommal.

Az internetezéssel töltött idő alapján azt lehet mondani, hogy az 55 év felettek összességében kevesebb időt töltenek internetezéssel, mint a teljes sokaság. Az idősebb generáció közel harmada legfeljebb 5 órát tölt el egy héten a képernyők előtt.

Inkább számítógépen, mint okostelefonon

Az eNET 2013. szeptemberi online felméréséből kiderül: az 55 év feletti internetezőknek csupán 31 százalékuk rendelkezik egyelőre okostelefonnal. A fiatalabb és az idősebb generációk között jelentős különbség, hogy bizonyos tevékenységeket – mint például a zenehallgatás, közösségi média használat, hírolvasás, elektronikus levelezés, információkeresés, böngészés – inkább számítógépen vagy inkább mobiltelefonon (beleértve a hagyományos mobiltelefont) végeznek-e. A fiatalabb korosztályok esetében jellemzően megoszlik a két eszköz használata, méghozzá nagyjából egyenlő arányban. Ezzel szemben az 55 év felettek-

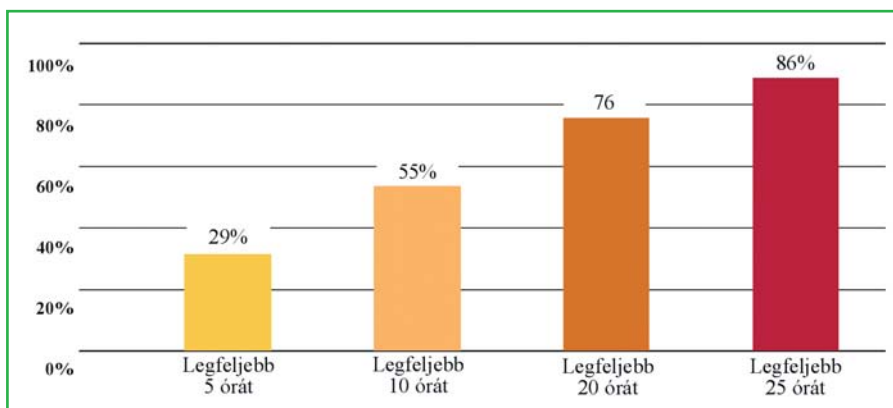

1. ábra Internethasználat kezdete az 55 év feletti internetezők körében (kumulált adatok, NOK)

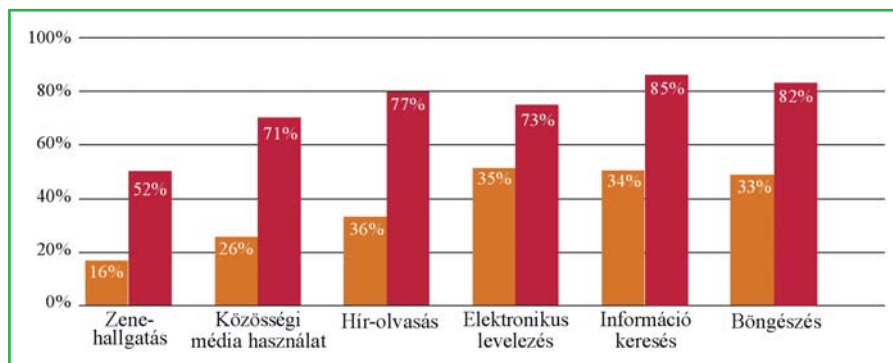
portba. Az idősebbek zöme leginkább az ismeretlentől való félelem érzésével fordul a számítógépek és az internet felé. A 25 ezer fős sokaságra épülő Nemzeti Olvasottság Kutatás (NOK) adatai alapján 2013 második negyedében az 55 év feletteknek mindössze 25 százaléka használt internetet, ami messze elmarad a 61 százalékos országos átlagtól – derül ki az eNet összefoglalójából.

évnél fiatalabbak háromnegyede tesz így. A kutatócég kiemeli: ez azt is jelenti, hogy az idősebb korosztály bevonásában óriási tartalék rejlik.

A KSH 2012-es felmérése szerint a már számítógépet használó 55 év felettek 71 százaléka napi rendszerességgel tesz így, ami ugyan elmarad a 16-24 éves korosztálytól (88%), de bizakodásra ad okot. A két társadalmi csoport leginkább a használat helyét

2. ábra Heti internethasználat az 55 év feletti internetezők körében (kumulált adatok, NOK)

3. ábra Azok aránya, akik adott tevékenységre inkább csak számítógépet használnak, ha a számítógép és a mobiltelefon között választhatnak (eNET, online kutatás, 2013. szeptember, N=1000 fő, 18+)

nél sokkal hangsúlyosabb a számítógép használata.

Viszonylag sokan használnak táblagépeket

A teljes 55 év feletti korosztály esetében jellemző, hogy viszonylag távolságtartóak az új technológiákkal szemben, mivel bizonytalannak érzik

magukat és sok esetben úgy érzik, hogy nincsenek a használathoz szükséges tudás birtokában. Éppen ezért az új kütyükhöz való hozzáállásuk általában sokkal konzervatívabb, mint a fiatal generációké.

Amikor az eNet azt vizsgálta, hogy mennyire nyitottak az „okos” termékek (-telefon, -táblagép, -televízió) iránt, azt találták, hogy az a csoport,

amely a számítógéppel és az internettel, azaz az alapokkal szemben nyitott, az új kütyüknek is megad minimálisan egy kipróbálásnyi esélyt.

A táblagépekről az 55 év feletti 10 százaléka vallotta azt, hogy már most is használja azokat. Közülük is főleg azokra jellemző a tabletek használata, akik már több mint 15 éve interneteznek. Az 55 év alattiaknak egyébként 18 százaléka mondta ugyanezt, így a 10 százalék meglehetősen jó eredmény.

Az idősebbek 47%-a mindenképpen kipróbálná a táblagépeket, 15% pedig meg is vásárolná azokat. Érdekes, hogy az internettel még csak 1-3 éve ismerkedő 55 év feletti nem igazán érdeklődnek a táblagépek iránt, míg a régebb óta internetet használók körében nagyobb erre a nyitottság.

Ez vélhetően annak is köszönhető, hogy ez a réteg már nagyobb biztonsággal mozog az internetes, számítógépes világban.

(Forrás: eNET)

Búcsú Pesti Lajostól

2013. szeptember 10-én, 88 éves korában elhunyt Pesti Lajos, aki utolsó mohikánja volt a kialakuló magyar számítástechnika vezéregyéniségeinek. *Sebestyén Jánossal* együtt ők alakították ki a magyar számítástechnika alapvető struktúráit.

Kiváló taktikai érzékű politikus és nagyformátumú szervezetépítő volt. Mint politikus pontosan és időben ismerte fel az adott kor kihívásait. Jól választotta ki e kihívások megoldásához a megfelelő partnereket, jelszavakat, megszerezte és jól kezelte a szükséges erőforrásokat, és ügyesen kötött praktikus kompromisszumokat. Így sikerült elérnie, hogy Magyarország számítógépesítésének feladatát a Központi Statisztikai Hivatal kapja meg, s hozzá annyi erőforrást, amennyi – ha nem is bőven – de, már elegendő volt a feladatok módszeres ellátására.

Mint a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) munkatársát bízták meg azzal, hogy teremtsen meg a magyar számítástechnika alkalmazásának feltételeit.

Első nagy feladata az volt, hogy az 1949-es népszámlálás során nyert adatállományt „gépre szervezze”. Gépen akkor természetesen lyukkártya táblátorokat és szortereket értettek. Munkáját olyan sikerrel végezte, hogy a Minisztertanács a KSH-t bízta meg azzal, hogy gazdálkodjon az ország lyukkártya-gép állományával. A 60-as évektől azután e feladat átnőtt az ország elektronikus adatfeldolgozási rendszereinek koordinálásává. Miután e feladat jelentette egyben a számítógépek importjának irányítását is, így felügyelete alá került az IBM Magyarország is.

E munkája során átgondolt hálózatát alakította ki a számítógépek alkalmazását elősegítő intézményeknek. Megalapította a számítástechnikai mintaal alkalmazások kialakítására az INFELOR-t, a számítástechnikai ismeretek képzésére a SZÁMOK-ot, a számítógépek importjára, installálására, szervizére az OSZV-t. Az ország adatfeldolgozását a SZÜV megyei számítóközpontjai köré szervezte, míg az államigazgatási feladatok kiszolgálására az ÁSZSZ-t hozta létre. Irányításával a Hivatal Számítóközpontja világszerte elismerést vívott ki a statisztikai

adatok magas szintű gépi feldolgozásával, elemzésével. Minden intézmény létesítése épületek emelésével, drága számítógépek felszerelésével, és több száz fős személyzet kiképzésével járt együtt.

Nagy fontosságot tulajdonított a médiának. Az ő nevéhez fűződik a magyar elektronikus média kialakítása: a Statisztikai Kiadó Vállalat, illetve a Számítástechnikai Tájékoztatói Iroda. Kiadatta az első számítástechnikai havi lapot (Számítástechnika), ill. tudományos magazint (Információ Elektronika). A SZÁMOK-ban Videostúdiót hozott létre.

Munkáját a KSH elnökhelyetteseként végezte, de ő volt a magyar főkonstruktor a szocialista országok számítástechnikai alkalmazásai együttműködésének is.

Nyugdíjba menetele után hosszú évekig a SZÁMALK-ban kamatoztatta bölcs szervező képességét. Napjainkig örömmel és nyíltan tett eleget minden szakmai kérdésnek: emlékezett, írt, előadást tartott, gyámoltott.

Emlékét megőrizzük.

Havass Miklós

Rendezvény – soroló

XXVI. Neumann Kollokvium

2013. november 22 – 23., Veszprém

A Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Orvos-biológiai Szakosztálya 2013-ban immár 26. alkalommal rendezi meg kongresszusát, a Neumann Kollokviumot. A hazai egészségügyi informatika több évtizedes hagyománnyal rendelkező seregszemléje sok szeretettel várja az egyetemeken, kutatóintézetekben, egészségügyi intézményekben, az ipari partnereknél működő kutató- és fejlesztőműhelyek bemutatkozását.

A rendezvény kiállítótere lehetőséget ad piaci szereplők megjelenésére is.

Fő témák:

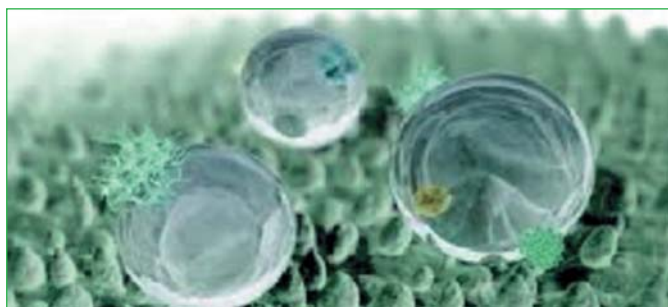
- ◆ Interoperabilitás és elektronikus betegrekord
- ◆ Jelfeldolgozás és döntéstámogatás
- ◆ Telemonitorozás és krónikus betegség-menedzsment
- ◆ Adminisztratív adatbázis elemzés
- ◆ Egészségügyi informatika oktatás és betegoktatás
- ◆ Gyógyszer-információ átadás új ICT megoldásokkal és eszközökkel

Kapcsolódó rendezvény:

Olasz-Magyar eHealth együttműködési szekcióülés

Részletes információ honlapunkon:
<http://neumann-kollokvium.njszt.hu>

Regisztráció, absztrakt beküldés:
[http://ocs.szote.u-szeged.hu /in dex.php/Neumann-2013](http://ocs.szote.u-szeged.hu/in dex.php/Neumann-2013)

A kibernetika hőskora, avagy volt élet a PC előtt

Milyen volt az élet PC, tablet, okostelefon nélkül? El tudjuk képzelni?

Hihetetlen, de volt élet a PC előtt! – ez a summázata a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum A kibernetika hőskora címmel, a Finta Múzeum Vadász Pál Kiállítótermében nyíló kiállításának.

A tárlat az informatika és a robotika forrásvidékére, a számítógépmamutok, az elektroncsövek és a jelfogók világába kalauzol és várhatóan 2014. március 20-ig lesz látogatható.

A kiállítás számos meglepetést tartogat a robotok és a számítógépek szerelmeseinek. Az áram nélkül is jól működő, „kurbli” számológéptől az első magyar számítóközpontok egyikéből származó, karakterekből álló atkékép terjed a különlegességek

sora. Ezt az atkéképet Kovács Győző, az első magyar elektronikus számítógép, az M-3 egyik építője ajándékozta a múzeumnak. A kép egyik oldalán számítógéppel nyomtatott, karakterekből kirakott női akt, másik oldalán pedig egy szemérmesebb, Madonnakép (anya gyermekével) látható: ha prűdebb vendég érkezett a számítóközpontba, a képet egyszerűen megfordították.

A tárlat másik különlegessége az Ezeremester című lapban 1962-ben bemutatott „szegedi robotember” mai másolata. A tárlattal külön

tisztelnek azon magyar géniuszok előtt, akik a világformáló informatikát megalapozták, akik az első hazai számítógépek felélesztésénél jeleskedtek. Személyes tárgyaik és dokumentumaik is részei a kiállításnak.

A tablón olyan úttörő tudósokról olvashatunk, mint *Kalmár László*, *Kovács Mihály*, *Kozma László* és a 2012 decemberében elhunyt Kovács Győző.

Info Éra 2013

A 2013. évi Info Éra továbbképzés/konferencia november 21. és 23. között kerül megrendezésre.

A rendezvény helyszíne: Balatonzamárdi, Hotel Wellamarin.

Részvételi díj: 46200,- Ft teljes elátással.

Az INFODIDACT 2013 konferencia időpontja: november 21–22.

Tervezett témakörök

Az Info Éra 2013 – Az informatika-oktatás szabályozása és módszertana a közoktatásban továbbképzés tervezett témakörei:

- ◆ ECDL
- ◆ Arany János Tehetséggondozó Program
- ◆ Logo
- ◆ Mobil informatika
- ◆ Web fejlesztés

- ◆ Szakképzés
- ◆ Szabad szoftver
- ◆ Informatika kisiskolás korban
- ◆ Programozás – fejlesztői környezetek
- ◆ Web, gazdaság, társadalom

- ◆ NJSZT-IKON kör
 - ◆ Robotok
 - ◆ OKJ
 - ◆ NAT
- További információ és jelentkezés:
<http://www.infoera.hu/>

Helyesbítés

Kedves Olvasóink!

Lapunk előző számában közöltünk egy verset, amellyel kapcsolatban többen is jelezték – jogosan –, hogy a szerzője nem lehet Eötvös Loránd, ahogyan az a bevezetőben állt. A verset a www.pontculus.hu-ból tallóztuk, a bevezetőt viszont mi írtuk hozzá – a félreértésből fakadó hibáért elnézést

kérünk. A helyesbítés kapcsán megkerestük a Ponticulus szerkesztőjét, akitől a következő választ kaptuk:

„Az eredeti cikkben nem szerepel az, hogy a vers szerzője Eötvös Loránd. Az viszont igaz, hogy a szerző, Kovács István (1916-1996) atomfizikus akadémikus kissé félreérthetően fogalmaz, ezért tűnik úgy, mintha Eötvöstől folytatná az idézetet. A vers szerzőjét nem

tudtam eddig azonosítani, de akár Kovács István is lehetett. A lényeg, Eötvös Lorántól hatvan fiatalkori verset ismerünk, melyek közül öt található meg a neten. A teljes gyűjtemény az Egyetemi Könyvtár kéziratárában található.”

(Visontay György)

A hiányosságot pótlandó álljon itt három, valóban Eötvös Lorántól származó költemény.

Babér után lihegve

Babér után lihegve indulánk
 Én és a csattogány a csúcs felé,
 S míg én küzködtem a hegy oldalán,
 Ő fölrepült s jutalmát elnyeré.

Mit én nem érek el talán soha,
 Ő ahhoz eljutott egy perc alatt,
 Ó ég! ne légy irántam mostoha,
 Adj! Kérlek! adj! nékem is szárnyakat.
(Széchenyi-hegy, 1863. aug. 22.)

Mi szép e táj

Mi szép e táj e völgynek mély ölében!
 Mi kék e tó! mi csillogó a hab!
 Rajt' megtörik szivárványnak színében,
 Az égből csillogón lenező nap!

A tó fölött egy jégfödte hegy van
 Sziklák fődik hatalmas homlokát!
 Lenéz... s a csendes tükörsima tóban
 Megnézi arcán csillogó havát...

Más oldalról sziklafal keríti,
 Mint kő medencét a szép tó vizét,
 S egy vízesésnek egyhangú beszédi,
 Kiséri madárcák énekét!

Oly szép e táj! azt hinném itt az ég van
 Ha nem dobogna szívem a honért!
 E táj imitt más nemzetnek honában
 Föl nem cserélném hon egy kunyhóért!
(Pesten Salzburgból. 1862. január 21.)

Emlény

Igaz az hogy most gyötrődünk
 S szabadságban nincsen részünk
 Mind a mellett reménylünk mi
 Magyar kar megtanult vinni.

Sors nem lehet oly idegen
 Igaz magyar embereken
 Hisz fönn álltunk egy ezredig
 Viszályokban egész maig.

Hisz megvédtük Európát
 Túrve százhusz éves igát
 A Töröknek hatalmától
 S alaptalan uralmától.

Hisz ha mi nem lettünk volna
 A Török tán most uralna
 Frank és német országokon
 Spanyol úgymint olasz honon.

Hisz mi megvédtük e hazát
 S ennek minden tartományát
 Szabadsá(g)át majd megéljük
 S ugyanezt megünnepeljük.

Hisz mi adtuk életünket
 Hazáért szeretetünket
 Kimutattuk akármivel
 Ha nem lesz mással, hát étellel.

Föl fog virradni valaha
 Folytonos éj nem lesz soha
 Úgy mint a fölviruló ág
 „Éljen a magyar szabadság!”

Van egy perce?

A szerző használati ajánlata

A mellékelt novellák rövidségük ellenére is teljes értékű írások. Előnyük, hogy az ember időt spórol velük; mert nem igényelnek hosszú hetekre-hónapokra terjedő figyelmet. Amíg a lány-tojás megfő, amíg a hívott szám (ha foglaltat jelez) jelentkezik, olvassunk el egy Egyperces Novellát.

A színész halála

Ma délután az Üllői út egyik mellékutcájában eszméletét veszve összeesett Zetelaki Zoltán, a népszerű színművész.

A járókelők bevitték a közeli klinikára, de ott hiába próbálták a tudomány legújabb vívmányaival – még vastüdővel is – életre kelteni. A jeles színész, hosszú haláltusa után, este fél hétkor kiszenvedett; tetemét szállították a Bonctani Intézetbe.

A Lear király esti előadása e tragikus esemény ellenére is zavartalanul folyt le. Zetelaki késett ugyan egy kicsit, s az első felvonásban feltűnően fáradtnak látszott (néhol szemlátomást a sűgő segítségére szorult), de aztán egyre jobban magára talált, s a király halálát már olyan meggyőző erővel jelenítette meg, hogy nyíltszíni tapsot kapott érte.

Utána hívták vacsorázni, de nem ment. Azt mondta: – Ma nehéz napom volt.

Legmerészebb álmunk is megvalósíthatók!

– Kedves Feri, az a harmadik kutya nem húz.

– Sajnos, egy kissé rövid az ostromom.

– Sőt, úgy veszem észre, mintha bicegne is egy kicsit.

–Hogyne bicegne, mikor csak három lába van!

– Jé, tényleg... Nem kár egy nyomorék állatot kocsi elé fogni?

– Nézze meg jobban, Ilonka. Mind a tizenkét kutyám háromlábú.

– Jaj, szegények!

– Inkább engem sajnáljon, Ilonkám!

Az összes sintéreket végigjártam, amíg sikerült összeszednem tizenkét háromlábú kutyát.

– Lehet, hogy nem értek hozzá, de az ember azt hinné, hogy egy normális kutya jobban és kitartóbban húz.

– Ezt nem vitatom. Én azonban vérbeli városlakó vagyok. Mit kezdjek tizenkét négylábú kutyával?

– Csak nem fél tőlük, Feri?

– Én a szűnyogcsípéstől is félek. A természet erőivel csínján kell bánni. Mondjuk, hogy ezek a kutyák négylábúak. Mondjuk, hogy megbolondulnak valamitől. Mondjuk, hogy kitépik a gyeplőt a kezemből... Jobb erre nem is gondolni, Ilonkám!

– Akkor se értem. Ha fél a kutyáktól, akkor miért velük húztatja az autóját?

– Mert rosszul vezetek.

– Azt meg lehet tanulni.

– Félig-meddig, Ilonkám... Az ember és az autó nem egyenrangú fél.

– Nézzen körül! Egyetlen kutyavontatású autót se lehet látni!

– Elég baj az! Pedig az ember, sajnos, már nem bírja utolérni a technikát. Használni használja, valójában azonban retteg tőle.

– Én nem félek az autótól.

– Csakhogy ez a Simca óránként százötven kilométert tud megtenni...

– Ne fájdítsa a szívem, Feri... Imádom a rohanást!

– Maga egy kissé telhetetlen. Tíz napja indultunk el Pestről, és nézze, már Siófokon vagyunk.

– Tizenkét kutyával ez nem is olyan nagy teljesítmény.

– Hát persze hogy nem. Csakhogy én már Pesten behúztam a kézféket.

– Nem túl óvatos maga egy kicsit?

– Pontosan ez az a tempó, amelyre teremtvé vagyunk.

– Látja, mennyi ember? És mindenki minket bámul.

– Irigykednek.

– Egészen ki van düllede a szemük.

– Mert látják, hogy legszebb álmunk is megvalósíthatók.

Jelenség

Egy parafa dugó, mely semmiben sem különbözött a többi parafa dugótól (Hirt G. Sándornak mondta magát, de mit jelent egy név? Egy név semmit se jelent), beleesett a vízbe.

Egy ideig, amint az várható volt, úszott a víz színén, aztán különös dolog történt. Lassan merülni kezdett, lesüllyedt a fenékre, és nem jött föl többé. Magyarázat nincs.

Az autóvezető

Pereszlényi József anyagmozgató, CO 75-14 rendszámú Wartburg kocsijával megállt a sarki újságárusnál.

– Kérek egy Budapesti Híreket.

– Sajnos, elfogyott.

– Akkor egy tegnapi is jó lesz.

– Az is elfogyott. De véletlenül van már egy holnapim.

– Abban is közlik a moziműsort?

– Az mindennap benne van a lapban.

– Hát akkor adja ide azt a holnapit – mondta az anyagmozgató.

Visszaült a kocsijába. Föllapozta a moziműsort. Némi keresgélés után talált egy csehszlovák filmet – Egy szörszi szerelmei –, melyet dicsérni hallott. A Stáció utcai Kék Barlang moziban játszották, és fél hatkor kezdődött az előadás.

Éppen jókor. Még volt egy kis ideje. Továbblapozott a másnapi újságban. Szemébe ötlött egy napihír: Pereszlényi József anyagmozgatóról, aki CO 75-14 rendszámú Wartburg személygépkocsijával a megengedettnél gyorsabban haladt a Stáció utcában, és nem messze a Kék Barlang mozitól belerohant egy szembejövő teherautóba. Az elővigyázatlan anyagmozgató szörnyethalt.

– Még ilyet! – mondta magában Pereszlényi.

Órájára nézett. Mindjárt fél hat. Zsebre vágta az újságot, elindult, és a megengedettnél gyorsabban haladva belerohant egy teherautóba a Stáció utcában, nem messze a Kék Barlang mozitól.

Szörnyethalt, zsebében a holnapi újsággal.

„Egypercesek”

Örkény István novelláskötetéből

ECDL IT-biztonság

Modulismertető

IT biztonság: ECDL modul összhangban a törvénnyel

2013. évi L. törvény az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról

„A nemzet érdekében kiemelten fontos – napjaink információs társadalmát erő fenyegetések miatt – a nemzeti vagyoni részét képező nemzeti elektronikus adatvagyon, valamint az ezt kezelő információs rendszerek, illetve a létfontosságú információs rendszerek és rendszerelemek biztonsága.

Társadalmi elvárás az állam és polgárai számára elengedhetetlen elektronikus információs rendszerekben kezelt adatok és információk bizalmosságának, sértetlenségének és rendelkezésre állásának, valamint ezek rendszerelemei sértetlenségének és rendelkezésre állásának zárt, teljes körű, folytonos és a kockázatokkal arányos védelmének biztosítása, ezáltal a kibertér védelme.”

(Részlet a 2013. L. törvény bevezetőjéből)

Az ECDL program moduljai közé 2013. október 15-től bekezdült az IT biztonság modul. A sikeres vizsgázók a törvényben megfogalmazottakkal összhangban képesek lesznek:

- megérteni és azonosítani a napi szintű infokommunikációs eszközhasználat alapjául szolgáló legfontosabb fogalmakat;
- megfelelő technikákat és alkalmazásokat használni a biztonságos hálózati kapcsolat fenntartására;
- biztonságosan és megbízhatóan használni az internetet;
- megfelelően kezelni az adatokat és az információkat;
- megérteni az információk és adatok védelmének fontosságára, a fizikai biztonságra, a személyes adatok védelmére és eltulajdonításának megakadályozására vonatkozó kulcsfogalmakat;
- megvédeni a számítógépet, eszközöket vagy hálózatot a rosszindulatú programoktól és jogosulatlan hozzáférésektől;
- megérteni a hálózati típusokat, a kapcsolatok formáit és a hálózatspecifikus témákat, beleértve a tűzfalakat;
- biztonságosan böngészni a World Wide Weben és biztonságosan kommunikálni az interneten
- megérteni az e-mailekre és azonnali üzenetküldőkre vonatkozó biztonsági kérdéseket;
- biztonságosan és megfelelően menteni és visszaállítani az adatokat, valamint biztonságosan megsemmisíteni az adatokat és eszközöket.

SYLLABUS 1.0

KATEGÓRIA	TUDÁSTERÜLET
• Biztonsággal kapcsolatos fogalmak	• Az adatok fenyegetettsége Az információ értéke Személyi biztonság Fájl biztonság
• Rosszindulatú szoftverek	• Definíciók és funkcionalitások • Típusok • Védekezés
• Hálózatbiztonság	• Hálózatok • Hálózati kapcsolatok • Drótnélküli (Wireless) biztonság • Hozzáférés-védelem
• Biztonsággal kapcsolatos fogalmak	• Böngészés a weben • Közösségi hálózatok
• Biztonsággal kapcsolatos fogalmak	• E-mail • Azonnali üzenetküldés
• Biztonsággal kapcsolatos fogalmak	• Az adatok védelme és mentése • Biztonságos adatmentés

A Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Hírlevele

Elnök: Dr. Friedler Ferenc
Felelős szerkesztő: Alföldi István
Szerkesztő: Szedlmayer Bea

NJSZT titkárság

1054 Budapest, Báthori utca 16.
Tel.: (1) 472-2710, (1) 472-2720
fax: (1) 472-2739
e-mail: ecdl@njszt.hu
Nyomda: „Z” Print Bt.

Lapunk havonta 2100 példányban jelenik meg. Egyéni és jogi tagjainkon (cégek, vállalatok, intézmények) keresztül a

szakma csaknem minden képviselőjéhez eljut, és naprakész információkat nyújt a Társaság, valamint a szakterület aktuális eseményeiről, újdonságairól. Hírlevelünkben továbbra is közzéteszünk hirdetéseket, felhívásokat. Ezekkel kapcsolatban kérjük, forduljon titkárságunkhoz.

Következő lapzárta: 2013. november 18.